

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 73.

V Ljubljani, v petek 1. aprila 1887.

Letnik XV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se račun 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 31. marca.

Odgovor na Gregorčevo in na še nekatere druge interpelacije.

V današnji seji odgovarjal je ministerski predsednik na štiri interpelacije, med drugimi na interpelacijo Gregorčevo zastran okrajnega zastopa v Št. Lenartu. Rekel je, da so novo izvoljeni člani okrajnega zastopa Št. Lenartskega od okrajnega glavarja dobili certifikate pet dni prej, kakor je bila v državnem zboru stavljena interpelacija, dasiravno se to ni posebno mudilo, ker je poslovalna doba prejšnjega okrajnega zastopa potekla še le 13. marca t. l. Da novi odbor toliko časa ni bil sklican, da se sestavi in da voli načelnika, bila je kriva le bolezen okrajnega glavarja, ki je hotel osebno pozdraviti novi odbor, ter je moral zaradi bolezni to odložiti. Sicer pa se je okrajni zastop že sestavil in tudi novi načelnik je z Najvišjim sklepom z dne 14. marca t. l. dobil Najvišje potrjenje.

LISTEK.

Gledišča solnčna in senčna stran.

(Govoril v „Katoliški družbi“ A. Kalan.)

(Dalje.)

4. Gledišče imenujejo moralni zavod. To je tudi res gledišču prvotni namen. V igri naj vidijo gledalci, kako lepo je pravno-krepostno življenje samo na sebi, kako blagodejno da vpliva na človeka, nasproti pa, kako je vse nenravno tudi podlo in škodljivo. V tej moralni šoli naj se človek prvega uči, od drugega pa se s studom obrača. A dandanes? Oj kolikrat se dandanes v igrah greši proti morali. Kako pogosto povzdigujejo hudobijo, čednost pa se v kot postavlja in zasmehuje. Da, ravno po glediščih se širi nenravnost med ljudi, tam se jim podaja strup na zlatem krožniku, ki slabo deluje v družbinem življenju.

Vém sicer: gledišče ima nalogo, kazati v igrah človeško življenje, njegovo solnčno in senčno

Na desnici bil je ta odgovor sprejet z dobroklici; ravno tako so se živahni dobroklici razlegali po odgovoru na interpelacijo Pernerstorferjevo zaradi nekterih prijetih anarhistov. Minister je odgovoril, da policija ni prijela ali zaprla nobenega nedolžnega, ampak da so pri vseh našli prepovedane tiskovine in pri nekterih še druge nevarne reči.

Tretja interpelacija je veljala vprašanju Mengerjevemu, kaj je ministerstvo vkrenilo zaradi tožbe med nekimi českimi in nekimi poljskim trgovcem? Minister je odgovoril, da se je pritožba zavrgla, in da je vsled tega v veljavo stopila razsodba Levovskega cesarskega namestništva. Po nekem naključju so bili pa dotično razsodbo pri namestništvu založili, toda na popraševanje ministerstva so jo poiskali in strankama izročili.

Zadnji odgovor je veljal vprašanji poslanca Siegelna, ki je želel, da bi država v svoje oskrbovanje prevzela neko cesto v Šleziji. Minister je odgovoril, da se to ne more zgoditi, ker dotična cesta nima tako važnega pomena za vnanji promet.

Bankine pogodbe tretje branje.

Prvi predmet današnjega dnevnega reda je bilo tretje branje bankine pogodbe. Levičarji, ki so včeraj tako hudo ropotali zoper desnico, so se danes poskrili. Klopi so bile na levi jako redko zasedene, in še izmed navzočih so mnogi glasovali za bankino pogodbo ter s tem označevali svojo doslednost. Veliko veselost je med drugim zbudilo to, da se je še Derschatta sam, ki je bil sprožil nasprotni predlog, tretjemu branju iz dvorane umaknil na galerijo v prijetno družbo neke znanke.

Vojaške vdove in sirote.

Kakor razprava o bolniških blagajnicah, ravno tako zamudno se vrši tudi pretresanje zakona o pokojninah in miloščinah vojaških vdov in sirot. Nekteri kmečki poslanci se potegujejo za to, da bi se pokojnine častniških vdov in sirot zmanjšale, pokojnine prostoških pa povikšale. To je gotovo hvalevredno početje, katero priča, da imajo usmiljeno srce za take vojaške reve, ki so večidel še bolj potrebne podpore, kakor une. Toda tako povikšanje bi zaradi

obilnega števila takih vdov in sirot stroške tako ogromno pomnožilo, da bi prihranitev pri častniških nič ne zdajala in bi ministru zmanjkovalo denarja; zato se odločno upira vsakteri premembi dotičnega načrta. Jako ostro sta se bila danes sprijela Solnograški kmečki poslanec Neumayer in pa liberalni Solnograški poslanec Keil, ki je Neumayerju očital, da je nasprotnik večletnega šolanja. Ko bi se otroci bolje šolali, bi tudi pri vojaštvu bolj napredovali in boljše zasluge imeli. To je gotovo prav lepo; ali ko bi vsi otroci študirali in vsi študirani postali častniki, kje bomo dobivali prostakov?

Jutri bo zadnja kratka seja pred Velikonočjo.

Pogled v Nemčijo.

II.

Bismark je zbobnal in zvaril večino v državnem zboru. Vprašanje pa nastane: bode li ta „srednja stranka“ v vseh vprašanjih soglasno podpirala politiko samooblastnega kneza? Kaj pa, ko stari Viljem danes ali jutri zatise oči in v najvišjih krogih začne pihati druga sapa? Na vse vetrove svetá razprši se sedanja večina. Tudi g. Bennigsen bi se v tem slučaju spomnil lastnih besed: „Ničesa ne moremo storiti proti knezu, a tudi ničesa ne ž njim.“

Do sedaj so bili bogati židje glavni stebri liberalne levece, njihovo mišljenje vodilo je stranko. Zastonj si iskal tu protisemita, pač pa našel zastopnike liberalnega gospodarstva. Kar čez noč pa so židje od prostomiselnih stranke vskočili v tabor narodnih liberalcev, kjer so jih sprejeli z odprtimi rokami. Tako so tudi v Nemčiji postali židje zastopniki pravega nemštva. Mogoče, da so svobodnjaki sami krivi svoje zgube, ker so hotli pokriti stroške nove vojaške postave z davki „bogatih ljudi“. Ustanovilo se je po zadnjih volitvah popolno gospodstvo bourgeoizije v nemški državi.

Socijalni demokratje so sicer zgubili vse svoje saksonske mandate, število njihovih poslancev se je skrčilo za polovico, vendar se njihove nevarne

stran; strasti mora slikati dobre in zlobne; vé, da ako se hoče slikati resnično življenje, da mora, žalibog, tudi hudobija, obup, samomor itd. najti v igri svoj prostor; vse to se pa lahko zgodi in igre se ne bodo še nič pregrešile proti pravosti. Ako slika pesnik junakove strasti, njegovo zlobo, naj pokaže, kako se je Bog maščeval nad njim zavoljo njegovih hudobij in zadovoljen bo moralni čut. Pokaže naj nam, kako je moral junak za svoje strasti trpeti in pokoriti se, da je zadostil pravici božji in potem nimamo nič zoper to, če nam kaže resnično življenje, seveda v kolikor to dovoljuje estetični čut.

Toda tako se večidel ne vršijo igre. Dandanes dramatični pesniki obožavajo strast, strup, samomor, dvojni itd.; in to je nemoralno, temu oporeka moralni čut človekov. V Wallensteinu n. pr. nam slika Schiller grofinjo Trecki drugim v zglede junaške, krepostne žene. In kaj pravi ta vzgledna žena? „Sie denken würdiger von mir, als dass Sie glaubten. — Ich überlebte meines Hauses Fall. — Ich habe Gift!“ Tako se samomor povečuje. In koliko je takih prizorov, kjer se strasti opravičujejo, povečujejo, obožavajo!

In taki umotvori se dajejo v roke neskušeni naši mladini, ki še nima vtrjenih nazorov; ktera le prerada veruje, kar slabega bere; take igre se ji kažejo po glediščih, ali se je potem čuditi, da je toliko mladine pokvarjena, da se nerada klanja svojim višim, da ne priznava nobene veljave, da se pravno spridi; ni čuda, da je tudi med mladino toliko dvobojev in samomorov; vsaj bi bilo včasih sekundantu treba orožje držati, ker ga nežna roka mladega dvojnika ne zmaguje, vsaj si mora včasih mladi samomorilec pručico postaviti pred ograjo, da potem skoči v donavski kanal; vsaj so morda še njegove prve blače, katerim odreže rob, da se ž njim obesi na kakem drevesu v romantičnem mestnem parku.

Čudite se, gospóda, temu, a to so fakta, ktera nam spričujejo časniki. In svet, tudi brezumni svet začuden povprašuje, od kod tolika spridenost pri mladini; od kod pride, da se tako hitro naveličajo življenja? in taki ljudje dajejo nauke in svarila in obsojajo tako mladino! — Zlobneži, obsodite sami sebe; po glediščih se igrate z ognjem, tak ogenj netite po svojih nenravnih spisih in potem, hinavci, povprašujete, odkod pravni požar pri mladini; zakaj

ideje vedno bolj širijo. Leta 1867 so dobili v Berlinu le 67 glasov, sedaj pa že nad 94.000. V dveh letih so si priborili v Nemčiji nad 200.000 novih volilcev. Po številu vseh svojih volilcev morali bi imeti najmanj 50 zastopnikov v državnem zboru. Policija je vse storila, da zabrani njihovo volilno gibanje, na delavce so vplivali liberalni tovarnarji, strah pred vojsko, socialistična postava, in vrh tega so ob volitvah najvplivnejši njihovi vodje sedeli v ječah; vendar je naraslo število njihovih privrženecv. Žalostno znamenje!

Kaj slabo pa so izpale za nemško državo volitve v Elzaciji in Lotaringiji. Avtonomisti so se kar pozgubili. Edini Elzačan, ki je še v prejšnji zbornici glasoval za septenat, moral se je umakniti novemu poslancu. Celó elzaški protestantje so glasovali za francoske prijatelje. Ravno strah pred vojsko vplival je na volilce v novi pruski deželi, volili so v francoskem smislu.

Najslabše pa se je pri volitvah godilo pruskim konservativcem. Že leta in leta so pobijali državno „srednjo stranko“, in letos so morali sami, hoté ali nehoté, pripomoči Bismarku do zmage. „Kreuztg.“ je pisala o tem: „Iz ljubezni do domovine smo se pogodili pri volitvah, akoravno smo dobro vedeli, da bodo narodni liberalci zlorabili našo prijenljivost.“ Konservativci so plačali račun za narodne liberalce ter jim pripomogli do zmage. Večni ministerski kandidat Bennigsen se je zopet prikazal v zbornici.

Vodstvo v novi zbornici prevzemó gotovo narodni liberalci, na čelu jim Bennigsen. Da konservativcem v takem položaji ne more biti ravno prijetno, je naravno in gotovo. Zato piše njihovo glasilo, da niti misliti ni na enake pravice vseh delov združene srednje stranke. Tudi v konservativnem taboru so ljudje različne barve. Nekterim bo ugajala srednja stranka, ker Bismark tako želi. Tem ljudem je več za absolutno vojaško državo, kakor za evangelij. Manjšina konservativcev pa si je ohranila svoja načela ter bo samostojno glasovala v cerkvenih, socialnih in gospodarskih vprašanjih. Ozira se že po centrumu, ko bi mogla z njim priti do večine. Toda konservativci so pokazali, da ne poznajo pravice, na katero se opira centrum, ko so namreč glasovali za nečloveške postave proti Poljakom. Zato je trajna in trdna zveza konservativcev z centrumom nemogoča ali vsaj neverjetna.

Edini centrum stal je pri volitvah na lastnih nogah. Položaj njegov je bil jako neprijeten in težaven. Zvito in umetno je Bismark s septenatom zvezal papežovo veljavo in besedo, da bi vplival na katoliške volilce. Vsi protestantski in liberalni listi postali so čez noč papežki ter neprestano katolikom polagali na srca, naj volijo po papeževi volji. „Köl. Ztg.“, ki je pred leti sramotila in psovala škofo in druge mašnike, rotila jih je in prosila, naj bodo Rimu pokorni.

Sicer so se tudi našli ljudje, ki so kot „dobri katoliki“ stopili v volilni boj proti dosedanjim značajnim in skušenim udom centroma, da bi begali volilce. Ob Renu so se oglasili celó nekteri plemenitaši, hoteč se ločiti od centroma ter ustanoviti novo „katoliško-konservativno“ stranko. Opravičevali so svoje početje s tem, češ, da je potrebna taka stranka, ker ste se pobotali katoliška cerkev in pruska država. Vendar je centrum srečno prestal

tudi to nevarnost ter ostal na prejšnjem stališči gledé septenata. Le 7 udov glasovalo je po Bismarkovi volji in Vélíkonemčiji v prospeh. Večina, namreč 83 poslancev centroma ni glasovalo. Tako se je centrum izognil vednemu očitjanju, da se mora tudi v čisto političnih vprašanjih ravnati po povelji iz Rima, nasprotno mu tudi navideznega upora proti Rimu ne morejo očitati. Svet se vrti in spreminja, tako tudi Bismarkova politika. Spoznal je, da se laglje na bojnem polji premaga sovražnik, nego Rim. Kdo bi si mislil pred leti, da kedaj odneha mogočni nemški knez.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. aprila.

Notranje dežele.

Te dni je prišla na *Dunaj* iz Berlina vojaška deputacija pruskega grenadirskega polka cesar Franc Josip št. 2, da se v novi obleki, katero dobi polk, pokloni svojemu častnemu polkovniku presvitlemu cesarju. Cesar je priznal priličnost nove oprave, ker je mnogo lažja in more vojak hitro vreči od sebe svojo prtljago.

Naučno ministerstvo bo izdelalo načrt, da se zediní *kemijski laboratorij* češkega vseučilišča in češke tehnike. Isti vir poroča, da dobita tudi nemško vseučilišče in tehnika skupen laboratorij. Toraj bosta v Pragi v prihodnje le dva večja laboratorija namesto dveh dosedanjih.

Nuncij *avstrijske kvotne deputacije* je jako vznemiril Madjare. Če se avstrijska deputacija ne vdá madjarskim zahtevam in se tudi državni zbornici ne sporazumete o kvoti, rešiti bo morala krona nadležno in — nepotrebno zadevo. Nesrečni dualizem ima mnogo senčnih in menda nobene selčne strani.

Vnanje države.

Bolgarska sinoda, ki je zborovala tri mesece, dokončala je svoje delo. Bati se je bilo, da nastanejo nasprotja med vlado in cerkvijo, vendar so se posvetovanja mirno končala. — Iz *Bolgarije* dohajajo med svet jako nezanesljiva poročila. Nekteri trdijo, da je narod miren po deželi, drugi zopet poročajo o vednih vojaških zarotah in shodih bolgarskih emigrantov. Gotovo je, da delujejo „rodoljubna društva“ po znanem italijanskem vzoru: „Italia farà da se.“ Toraj samostojna *Bolgarija* je géslo tem rodoljubom, ako sploh zaslužijo to častno imé v pravem pomenu besede. Dozdeva se nam, da se sedanji vplivni možje premalo ozirajo na druge države, ki želé potrebnega miru. Da še sedaj niso pozabili „svojega“ Aleksandra, je gotovo znamenje, ker nameravajo sklicati sobranje 17. aprila. To ni slučaj, ker na ta dan je Battenberžan (zasel bolgarski prestol. Sicer jim to ne gré zameriti, a vendar oziraje se na sedanje razmere, moramo reči, da možje se bodo opekli. Konečno besedo ima vendar-le Evropa, in dokler ta, bodisi iz dobrih ali slabih namenov ne kalí miru, ostanejo bolgarski dogodki lokalnega značaja. Vsak prijatelj miru in pravice mora želeti, da države vendar enkrat rešijo to nevarno zadevo. Mogoče je, da prej ali slej vsplamti vstaja in mir v Evropi je v nevarnosti, ker vsaka država išče na zahodu svoje lastne koristi.

Srbska vlada je prepovedala v Srbiji Tržaški list „Il Cittadino“.

Znani *Katkov* prišel je iz Moskve v Petrograd; od tu ga je ruski car poklical v Gačino. V Berlinu so to takoj zapazili, in svet hoče vedeti, kaj išče Katkov pri caru. Pri ruskem dvoru je Katkov

vplivna oseba in njegov prihod v Gačino ni brez pomena. — Najnovejše poročilo pravi, da je Giers prosil cara, naj mu dovoli, da zatre Katkova list „Moskovskija Védomosti“. Car naj se odloči, hoče li poslušati njega ali Katkova.

„Novoje Vremja“ piše, da se še vedno vrše dogovori med *Avstrijo* in *Rusijo* o bolgarskem vprašanju. Mogoče je, da se te dve državi sporazumite med sabo brez Anglije.

Italijanska ministerska kriza še sedaj ni končana. — Srečna (?) Italija, ki ne more dobiti pravih mož, da bi jo rešili iz zadrege in abesinske vročine.

V *angležki spodnji zbornici* poslanci nadaljujejo posvetovanje o irski kazenski postavi. Gladstone trdi, da pri sedanjih razmerah je ni treba. In prav je govoril. Ireem naj dajo Angleži človeške pravice in ugrabljeno zemljo, in mirna bo Irska. — Mnogo je irskih kmetov, ki ne morejo plačevati najemnine angležki gospódi. A Anglež je neusmiljen v denarnih zadevah. Brez odlašanja mora irski najemnik zapustiti streho in njivo ali pa se vdati velikim zahtevam. Je li čudno, da slišimo iz Irske o vednih umorih in uporih? Clovek, zatiran in lačen na lastni zemlji z žuljavimi rokami, konečno obupa, zgubi potrpežljivost ter postane brezvestna zverad.

Iz *Egipta* poročajo listi le malo novosti, a pride čas, da bo to vprašanje še vznemirjalo svet, kajti tudi tu sem segajo niti vzhodnega vprašanja. Kakor za soparno tišino nastane vihar, ter se vsujeta toča in dež, tako utegne danes ali jutri ob Nilu krvava povodenj poplaviti polje. — Sedanja vlada egiptska trudi se že več časa, da vravná svoje finance. Pogajala se je z Angleži in Francozi, a kakor je videti, brez uspeha. Zadnji čas je zmanjšala plače častnikom in uradnikom. Pa kakor je marsikje navada, pričela je pri nižjih služabnikih. Odputila je iz službe več angležkih častnikov, ki so služili pri redarstvu in vlekli previsoke plače. Jako neprevidno pa je vlada ravnala, da je odslovila več ljudskih učiteljev. Egíptčani potrebujejo dobre vzgoje, da se narod vspe do višje omike in pravega napredka. — Po deželi se čuje še vedno o tatvinah in goljufijah. Redarji dobivajo primeroma nizko plačo, in zgodi se večkrat, da si s tatovi delé plen. — Klati se po mestih dobro organizirana banda, ki s ponarejenimi meujicami goljufa avstrijske, nemške in francoske tvrde. Proti menjicam dobi banda blago ter ga hitro proda za nižjo ceno. — Tudi v Egiptu so imeli ministersko krizo. Vojni minister Abd-el-Kader je odstopil, ker ni hotel dovoliti, da se zmanjša armada. Njegovo službo začasno je prevzel finančni minister Femi paša, in finance Zeki paša. Ministerski predsednik Nubar paša si mnogo prizadeva, da zopet spravi v kabinet Riaz paša.

Kitajci se vedno pripravljajo za vojsko z Rusi. Za svojo severno armado ob ruski meji naročila je kitajska vlada v Ameriki več stotisoč pušek najnovejšega sostava. Gledé na to nevarnost svetuje „Sibirsky Véstnik“, naj Rusija zveže Petrograd z Vladivostokom ob Tihem morji. Načrt je velikansk, ako se ozremo na širne sibirske pokrajine. Za Rusijo pa bi bila ta železnična črta prevažnega pomena. V kratkem času bi po železnici postavila svojo armado in topove v obližje kitajskemu ozemlju ter se vspešno branila proti neizvežbani kitajski vojni.

Kedar potujejo po svetu imenitni možje, opazujejo časnikarji vse njihove korake. Kam in zakaj? Ta vprašanja so radovednim poročevalcem vedno na jeziku. Tudi *papeževega odposlanca Galimberti-ja* uadlegujejo časnikarski dopisniki z mnogimi vprašanji. Dopisniku lista „Soleil“ je Galimberti razjasnil velike vspehe, ktere si je cerkev priborila v Nemčiji. Govori se, da pride v Berlin stalen papežev poslanec, vendar ta zadeva ni še gotova. Pri dvoru in meščanih je bil Galimberti kaj prijazno sprejet. Posebno cesarica je bila prijazna proti njemu. — Dalje je rekel Galimberti, da papež mora ostati v Rimu, in če mu laška vlada ne odstopi nekaj ozemlja od Rima do morja, ponavljale se bodo vedno poulične demonstracije proti papežu. — Če laška zbornica potrdi zakon o ločitvi zakona, bode papež protestoval. — Laška vlada bo konečno sprevidela, da brez katolikov ne bo srečno in varno vozila.

Iz *vzhodne Indije* poroča „Reut. Office“, da je gubernator iz Herata zvedel, da je gubernator v ruskem Turkestanu naročil Iskendru-kanu, naj skuša Herat vzeti nenadoma po kratki poti z 12.000 možmi. Emir afgistanski pa je pripravil 10.000 mož, da posadko pomnoži, ako bode treba. Drugo poročilo pa pravi, da gubernator ruskega Turkestana potuje po deželi, znižuje zemljiški davek, glavarje obsiplje z darovi, in kane nagovarja, da bi v ožjo zvezo stopili z vrhovno oblastjo (z Rusi). Obeta jim, ko bi se Indija napadla, visoke službe. Ruski ogleduhi kar odkrito hodijo po Afganistanu, a emir skuša uničiti njih veljavo. Abdurrahaman je poslal tiskano okrožnico do rodov v Kohistanu in na gorovi Kohdaman; tam jih nagovarja, naj se pripravijo na sveto vojsko. V tej okrožnici emir psuje cara in pravi, da se njegova vojna dan na dan naprej pomika. Ko bi kedaj zasedli Afganistan, potem je zgubljeno vse. Treba bi bilo zapoditi Ruse, ko bi se naprej pomikali. Emir pripoveduje narodu, da so Rusi pogodbo, sklenjeno s Turki, prelomili, in pravi, da so se Turki bojevali za izlam. Tako

mladina izgubiva idejale, vi si izprašujete vest, sebe obsojajte, ne pa mladine, zakaj mladina je le nesrečna žrtva vaših spisov; da, in ta mladina, pri kateri spodkopujete avtoriteto, in sicer božjo veljavo očitno, z njo pa skrivaj tudi vsako drugo človeško veljavo, ta mladina, vaša žrtva, vam morda v kratkem prerase glavo in se z vašimi glavami odškoduje za svojo nesrečo. Takrat bote spoznali svojo zmoto, toda bo prepozno: „Die ich rief, die Geister — Werd' ich nun nicht los!“

In da gledišče še z večim vspehom kazí obiskovalcem čut za pravost, rabi zato prav posebno svoje opere: Kdo ne pozná moči lepih glasov? Kdo ne vé, kako skrivnostno mogočno deluje na čute človekove muzika? Pri operi se ljudje malo menijo za besede, večidel ne vedó, kaj prav za prav opera hoče; a potem tudi ne vprašajo. Vsaj jim zadostuje omamljivo petje, spremljajoči orkester, čarobna luč, vabljiva mnogovrstna dekoracija, lepi, zapeljivo-nabarvani obrazi, balet . . . vse to zadostuje sitim ljudem; ha, ha, prekrasna ta šola za pravno življenje!

Prečno vidim, poreče kdo. Prijatelj, ako ti ne

zadostuje Ljubljansko gledišče, pojdi v gledišče na Dunaj ali druga mesta, in prepričaj se boš, kako slabo sem opisoval vse to; prepričaj se boš, kake nravnosti da se svet uči po gledališjih.

Kdor bi trdil, da vse to značajnemu, odraslemu človeku nič ne škoduje v nravnosti, tak je ali nevednež, ki prav nič ne pozná strasti človeškega srca, ali je pa hudobnež, ki jih noče poznati, ki jih pomiri s tem, da jih zadovolji.

Res je pri operi vse tako vabljivo in silno, zato pa vsakemu tudi nevarno, da po pravici primerja nekdo sicer šaljivo a vendar resnično take igre ulanskemu polku, ki kakor vihar divjá čez ravnú in kaj je škode, če nekaj stotin kričečih žensk in nedoraslih otrok potaptá in uničí — vsaj drugi rastejo! Današnje gledišče nam jasno spričuje resnico: Kjer ljudje veri vrata pokažejo, tam mora za njo kmalo tudi nravnost, če prav ljudje pravijo, da jim ne dela nobene nadloge; seveda ne, ker se ne menijo za njo.

To je krvaveča rana našega socialnega življenja, ktere pa svet neče videti in zato pusti, da ga tudi še nadalje razjeda in uničuje. (Dalje prih.)

morate tudi vi bojevati se za vero in deželo varovati, da ne pride Rusom v roke. Koliko bode vplivala ta okrožnica na narod, se bode poročalo emiru po prazniku Novroz-u. Emir je poklical učence in pismouke iz cele dežele; njim na čast je napravil slovesnost, in jim naročil, naj navdušujejo narod za sveto vojsko, da se preprečijo spletke Rusom. Učenci in pismouki so oznanjevali sveto vojsko po vseh krajih v Kabulu (stolnem mestu), potem so se pa razkropili na vse kraje. (Ruska železnica v osrednjo Azijo je že gotova do Bokare; Angleži pa še načrtov niso izdelali za železnico, ki ima voziti v Kandahar. Je pa tudi kaj drugega, delati železnico po ravnih pustinah srednje Azije, kakor pa po dolinah Himalaja in Hindukuša.) Kakor neodvračljiva osoda se bližajo Rusi Indiji. Le kaka nepričakovana sila bi Rusijo odvrnila od Indije, zato so Rusi previdni na vse strani.

Izvirni dopisi.

Iz Osilnice na Kolpi, 29. marca. Dragi „Slovenec“! Od naših krajev poslani dopisi menda ne nadlegujejo preveč tvojih bralcev. A danes me je pa vendar nagnilo nekaj, da vzamem svoje neizvežbano pero v roke, ter Ti napišem nekoliko vrstic. Povod mi je k temu spolnitev srčnih želj, koje je tukajšno, sicer ubožno, a vendar zelo vneto ljudstvo za napravo treh stranskih altarjev gojilo že več let, kajti pretečeni teden bili so dodelani in postavljeni omenjeni altariji.

Že pred 8 leti izgradeni veliki altar sv. apost. Petra in Pavla bil je do sedaj v precej prostorni farni cerkvi kot „osobenjek“, a sedaj pa je dobil svoje tri tovariše, ki mu delajo v vsaki zadevi dostojno čast.

Ako navedem le mojstre, katerim je bilo delo izročeno, vsaki bode takoj priznal, da se zamore zgradba imenovati kot popolno sposobni kinč za vsako cerkev. Slikane podobe: Marije Pomočnice, sv. Kozma in Damijana, ter sv. treh kraljev, izdelal je dobro znani slovenski umetnik g. Jurij Šubic. Drugo delo v gotičnem slogu izvršil je pa njegov stric, g. Ivan Šubic, iz Škofje Loke. Akoravno se v tej stroki kot izvedenec imenovati ne morem, vendar pa zamorem vestno priznati, da gosp. Ivan Šubic ni tistih eden — kakor jih je dandanes mnogo — ki površno izvršijo njim izročeno delo, ter jih malo briga, bode li tisto tudi stalno; marveč obrača vso pozornost na to, da ostane njegova zgradba tudi trajna. Priliko sem imel delo opazovati med časom sestavljanja, ter spoznal, da gosp. mojster neče poznati „švindelnja“. Izrezljane podobe: sv. Jožefa, sv. Joahima, sv. Antona puščavnika in sv. Florijana, dalje sv. Polone in sv. Neže, delajo mojstru vso čast, ter njih pomen značijo popolnoma dobro.

Vsled tega vsojam si v imenu Osilniških župljanov navedenima gg. mojstroma tudi zaradi primerno nizke cene in poštenega dela izraziti vse priznanje, ter ju toplo priporočiti svem č. gg. farnim predstojnikom. F. P.

Iz Gradca, 31. marca. Štajarski c. kr. deželni šolski svet se boji, da utegne priti kmalo doba, v kateri bo še zdatno bolj občutljivo učiteljev za ljudske šole primanjkovalo, kakor jih manjka na Štajarskem že sedaj. Leto za letom oglašča se manj dijakov v izobraževališča za učitelje. Da se temu v okoliščinah pride, nasvetuje c. kr. deželni šolski svet, da naj bi se jele za učiteljske pripravnike ustanovljati okrajne ustanove, s pomočjo katerih bi se izvestno več dijakov za učitelje izsolalo, kakor se jih sedaj. Šol je v deželi čedalje več, učiteljev pa čedalje manj, kajti mnogo štajarskih učiteljev prišlo je, in dostikrat še prime, za popotni les, ter jo vreže na službe preko Semeringa v dolino Avstrijo, kjer so učitelji zdatno bolj plačani, kakor pa na zelenem Štajarskem. Skrajni čas je, pravi c. kr. deželni šolski svet v dotičnem nasvetu do c. kr. okr. šolskih svetov zaradi naprave okrajnih ustanov, da se nekaj vkrene gledé pomnožitve in ohranitve učiteljstva v deželi.

Domače novice.

(Umrli je) 31. marca gosp. Josip Dvořák, I. leta bogoslovec Ljubljanskega semenišča v svojem rojstnem kraju Klokoti na Českem. Bil je blag

mladeneč, vseskozi vzornega vedenja že na gimnaziji. Velika pridnost mu je v pripravljanju na maturo bila kal boleznim povzročila, ki se je pa v semenišču pokazala nevarno in nam, žalibog, vzela nadopolnega bogoslovca. Naj v miru počiva!

(Trimesečni računski sklep) „Kmetijske posojilnice Ljubljanske okolice“ v Ljubljani, registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, izkaže dohodkov: 44.603 gl. 20 kr., izdatkov pa 43.218 gl. 80 kr., toraj skupnega prometa 87.822 gl. Hranilnih vlog se je vplačalo 20.195 gl. 7 kr., izplačalo 4677 gl. 46 kr. Sklepom meseca marca znašajo vse hranilne vloge skupno 71.917 gl. 61 kr., pomnožile so se od začetka leta za 15.517 gl. 61 kr. Posojil se je dovolilo na novo 26.541 gl., nazaj plačalo pa 15.755 gl. Stanje vseh posojil koncem meseca marca je 72.977 gl. 50 kr., pomnožile so se toraj posojila od začetka leta za 10.786 gl.

(Č. g. Anton Vamberger), dosedaj kaplan na Bizeljskem, dobil je službo duhovnega pastirja v prisilni delavnici Messendorfski. — Čast. g. Josip Tombah, nadžupnik in dekan v Rogatecu, je postal kn.-šk. duh. svetovalec.

(V stalni pokoj) stopi preč. gosp. dr. Franjo Žager, profesor veronauka na c. kr. gimnaziji v Mariboru.

(Konjske dirke) nameravajo napraviti letos v Celji ob priliki, kedar se bodo delile premije lepim konjem. V ta namen sestavljen je bil že dotični odbor.

(Ustrelil se je) dne 29. t. m. v Ljutomeru trgovec z železnino, Karol Mursa, kakor se čuje, zaradi nesrečne ljubezni.

(Parobrodne vožnje) vpeljalo bo neko društvo, ki ima svoj sedež na Dunaji, že letos menda konec aprila ali pa v začetku maja v Gradcu po Muri, ktere misli s časoma tudi dalje proti jugu raztegniti. V Gradcu bo devet parobrodskih postaj in so se dotični potniki že jeli tesati.

(Franc Josipovo vseučilišče v Zagrebu) je imelo v preteklem tečaju 1886/87 vpisanih 392 slušateljev; Od teh je bilo bogoslovcev 35 rednih in 62 izvanrednih; pravoslavcev 211 rednih in 21 izvanrednih; modroslovcev 32 rednih in 14 izvanrednih, ter 17 farmacevtov. Rector magnificus je gosp. dr. Fran Vrbanić; prorektor g. dr. Gustav Baron; dekani: Anton Franki, Konstantin Vojnović in Tade Smičiklas; prodekani: Feliks Suk, Blaž Lorković in Gustav Janeček.

(Izgubljen petrolej.) Pred nekoliko dnevi je počila neka cev na velikem kotlu za petrolej tvrdke Nobel v luki. Petrolej je tako silovito brizgal iz pokline, da ni bilo niti misliti na to, da bi se ista mogla takoj zamašiti. Še le čez nekoliko ur so zamogli mornarji ladije „Swiet“ po trudopolnem delu dalje izlivanje petroleja vstaviti. Petroleja je silno veliko izteklo, kajti nastala škoda znaša nad 10.000 gl. („Ed.“)

(Ukradena ladija.) Po noči od 10. na 11. t. m. je zginila Marku R. iz Okruga ladijca „Marietta“, koja je bila zakotvena v luki sv. Eufemije. R. je prijavil drzno tatvino policiji, toda do zdaj se še ladijca ni našla. („Ed.“)

Razne reči.

— Priprave k petdesetletnici mašništva papeža Leona XIII. Po vsem širnem svetu se pripravljajo verni katoliki, da dostojno slavé petdesetletnico mašništva Leona XIII., in s tem pokažejo sv. očetu svojo ljubezen in vdanost. Po škofijah so se osnovali in se še snujejo odbori z namenom, da preskrbé priprave za pomenljivo svečanost. Tudi Dunajska nadškofija noče zastati. Sestavljen je odbor odličnih oseb. Skrb mu bode, da nabira doneske za sv. mašo, ktero bo daroval Leon XIII. 31. decembra 1887. Dalje bo odbor nabiral darove, posebno cerkvene stvari, da jih podari sv. očetu. Te cerkvene posode in oblačila bodo izložena v Vatikanu na ogled, pozneje se bodo razdelila ubogim cerkvam in misijonom po vnanjih deželah. Tretjič se bodo pri odboru oglašali potniki, ki hoté potovati v Rim. Vsprejem potnikov iz avstrijskih dežel je določen med 10. in 20. aprilom prihodnjega leta. V Rimu se bodo potniki mudili deset dni ter med potjo obiskali Padova, Loreto in Asisi. Četrtrič hoče odbor podariti sv. očetu album katoliških društev. — Bog daj, da Leon XIII. zdrav in trden dočaka svojo duhovniško petdesetletnico in še mnogo let vodi katoliško cerkev.

— Obseg II. zvezka nemške „Linzer theol.-prakt. Quartalschrift“ je sledeč: I. Aphorismen über Predigt und Prediger: Die Liturgie der Kirche (1. Hälfte). Von Prälat dr. Franz Hettinger, Universitäts-Professor in Würzburg. — II. Die Besuchung des Allerheiligsten als tägliche Uebung des Priesters. Von Domcapitular Dr. Jakob Schmitt in St. Peter bei Freiburg i. B. — III. Der heilige Cyprian über das Gebet des Herrn. Eine patristische Unterweisung. I. (Vortrefflichkeit des „Vater unser.“) Von Regierungsrath Dr. Josef Schindler, k. k. Universitäts-Professor in Prag. — IV. Ueber Marienverehrung in Gebetsformen. Von Professor P. Georg Kolb S. J. am Freinberg bei Linz. — V. Einige Gedanken über den Gebrauch der biblischen Geschichte in der Volksschule. I. (Behandlung der biblischen Geschichte überhaupt.) Von Religionslehrer Anton Egger in Meran. — VI. Die Worte Jesu über Seine Mutter: II. Jesus verherrlicht Seine Mutter. Von Dr. Aloys Schäfer, o. ö. Professor a. d. k. Akademie in Münster (Westphalen). — VII. Ein Mahnruf für unsere Zeit: „Arbeite als ein guter Kriegermann Christi Jesu!“ (II. Tim. 2, 3.) — VIII. Bücher für Schüler von 10—12 Jahren. Von Joh. Langthaler, reg. Chorherr von St. Florian, Pfarrvicar in Goldwörth. — IX. Nochmals über die Verfolgung des ehrw. Dieners Gottes P. Clemens Maria Hofbauer in Warschau. Von P. Michael Haringer, C. SS. R., Consultor der hl. Congregationen des Index und der Ablässe in Rom. — X. Errichtung und Leitung des dritten Ordens des hl. Franziscus in den einzelnen Pfarreien. Von P. Leonard M. Wörnhart, O. S. Fr., Lector in Hall, Tirol. — XI. Die Biene in der Symbolik. Von Vicar Dr. Samson in Darfeld (Westphalen). — XII. Pastoralfragen und Fälle. — XIII. Literatur. XIV. Vorbereitungen zur Secundizfeier Seiner Heiligkeit Leo XIII. Von Professor Dr. Hiptmair. — XV. Kirchliche Zeitläufe. Von Monsignore Professor Dr. Scheicher in St. Pölten. — XVI. Bericht über die Erfolge der katholischen Missionen. Von Johann G. Huber in Linz. — XVII. Kurze Fragen und Mittheilungen. — Na ta četrletnik se vedno še naročba sprejema in sicer v „Katoliški Bukvarni“, Stolni trg št. 6 v Ljubljani. Velja pa za celo leto na dom pošiljan 3 gl. 50 kr.

— V Pragi so ustanovili že pred dobrim letom navdušeni Slovenci literarno-govorniško društvo „Slavia.“ Govori in spisi se tičejo Slovenstva v obče. Tudi o Jugo-slovenih se često kaj predava. Shodi so vsak teden. Iz zadnjih štirih mesecev so znameniti vzlasti ti-le sestavki: „O vzajemnosti med Čehi in Jugo-sloveni“ (E. Špira), „o Ivanu Kukuljeviću Sakićem“ (K. Kadlec), „O zgodovini slovenskih Židov“ (E. Špira). — Predsednik je zdaj Jos. Teige.

— V Krakovem izdaje dr. W. Wistocki mesečnik pod naslovom „Przewodnik bibliograficzny.“ Za izdatelje knjig, za knjigarne in antikvare je ta časopis jako važen. A tudi za one, ki si kupujejo slovenskih knjig je znamenit, ker jim kmalu in določno oznanja novo izišle knjige.

— Postępy literatury peryodycznej. Nap. St. J. Czarnowski. Warszawa 1886, str. 66. Ta knjizica podaje nam vestno zbrane statistične podatke o perijodični literaturi t. j. o časopisji. L. 1880 je bilo na celi zemlji 34.274 časopisov; tiskanih je bilo celo leto 10.589,499,448 števk. Pisateljev — sodelovalcev pri teh časopisih je bilo okoli 200.000. Največ časopisov ima Evropa (19.557), in zanjo Amerika (12.400). Jezika jih je največ anglo-germanskega. Angleži jih imajo 16.500; na drugem mestu je grško-latinska skupina, na tretjem slovenska (1177). Ruskih časopisov je blizo 560, poljskih (l. 1884) 230, českich skoraj ravno toliko. Papirja se toraj precej popiše in pomaže vsako leto, zanimiva bi bila statistična študija, koliko tega često samo počeknega papirja služi zlim namenom — laži in nevere.

— V Belemgradu jeli so izdajati zbrane spise Jovana Buškovića; obsezali bodo osem zvezkov. Prvi je že izšel in obsega delo „o srpskom jeziku.“

— Passaglia, znameniti bivši jezuit, je umrl 12. t. m. ob 7. uri v Turinu. Ta učenjak je bil svoje dni profesor bogoslovja na Sapienzi v Rimu. Ko se je imela proglasiti svečano dogma o brezmadežnem spočetju bl. Device Marije, je bil on, v zvezi z dunajskim profesorjem P. Klemenom Schrader-jem eden glavnih, ki je pospeševal to znamenito dejanje. Uprav s spisi o tem predmetu si je pridobil svetovno slavo. — Toda žalibog, se je jela v burni dobi „Italije neodrešene“ krušiti njegova zvestoba in cerkveni duh. Jezuit — profesor bogoslovja — učenjak je stopil na čelo burnim Mlado-italijančičem, ki so nameravali papeža nakloniti, da bi odstopil svoje svetno posestvo na korist zedinjenju Italije. Prav tedaj je izstopil tudi iz jezuitskega reda. Več njegovih spisov, ki jih je v cerkvi sovražnem duhu spisal, je bilo v Rimu obojenih. A on se cerkveni sodbi ni podvrgel; zato je bil izobčen. Seveda se je italijanska vlada na vse kriplje prizadevala, da bi takega moža za-se pridobila. L. 1860 mu je podelila stolico za filozofijo na vseučilišči Turinskem, l. 1863 mu je preskrbela mandat za zbornico. Passaglia je v zbornici vedno delal na to, naj se vlada osvoji Rim. V tem času se je o tem nesrečnem možu še precej govorilo po svetu; dandanes je skoraj vse nanj pozabilo. Živei je — od cerkve odpali cvet — vélo in suho. A Devica, za ktere časti si je svoj čas poganjaj, ga ni zapustila; ispro-

sila mu je milost spreobrnjenja. Zbolel je in v tej bolezni se je povrnil v naročje sv. cerkve. Nad posteljo je imel vedno veliko sliko brezmadežnega spočetja Matere Božje. Premišljeval je svoje življenje, vera, ktere sicer ni nikdar tajil, mu je oživila in božja milost je zmogala. Pozval je župnike Karlove cerkve in S. t. m. je preklical vse svoje zmete in svoje pohujšanje. Boga in papeža je prosil odpuščenja. Spovedal se je in eno uro pozneje je sprejel sv. popotnico. Kardinal nadškof ga je obiskal. Tudi pred njim je še enkrat preklical svojo zmoto in rekel, da želi umreti spravljeno z Bogom in s sv. očetom. Kardinal ga je miril, tako zelo se je prevzel. Poslednjih pet dni pred svojo smrtjo je vedno le premišljeval in molil; prosil je, naj se sporoči njegova spreobrnitev papežu Leonu XIII. Glavni dedič njegovega premoženja je delavska šola sv. Josipa v Turinu; večje svote je zapustil tudi ubogim v Cottolengu in Cumiani, kjer je navadno preživel jesen. Svoje rokopise je vse izročil nadškofu Turinskemu; hotel mu je s tem pokazati svoje veliko spoštovanje. — Bog je na priprošnjo Marije Device očividno storil čudež, da je spreobrnil zgubljeno oveo.

— Ruski parnik „Carina“ se je razbil pri Siro, plovčec med Aleksandrijo in Carigradom. Trije čolni z moštvo so se zgubili od ponesrečene ladije. Avstro-ogerski parnik „Thétis“ je na potu iz Aleksandrije našel čolne in mornarje ter rešil na kraji nesreče denar, pošto in blago.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj iz narodnega gospodarstva.

(Konec.)

V Avstriji je brez dvojbe največje posestvo kneza Schwarzenberga. Skoraj nepregledno zemljišče oskrbljuje ta veliki posestnik, na katerem ima v najlepšem redu velike tovarne za sladkor, velikanske pivarne, rudokope in druge naprave, koder uporablja lastne pridelke, koder pa tudi na stotine družinam daje dober zaslužek. Tudi za duševni in telesni blagor svojih podložnikov skrbi s tem, da ima svoje šole in učilišča, da, celo svoje bolnišnice. Židom je seveda tako veliko posestvo trn v peti, ker vedó, da do njih ne more séči njihova roka; vedó, da je najboljše zavetje, najboljša podlaga tradicij, ktere goji taka staro-slavna rodbina, ob enem pa tudi branik pravice in dolžnosti.

Amerika seveda, kot povsod, tudi v tem obziru prekosi Evropo. Posestva, ki se ondudaj štejejo med največja, se komaj z našimi največjimi morejo primerjati. Amerika si hoče in si tudi zna ohraniti prilastek ameriškanske. Mislijo se je sploh, da je posestvo M. Dalrymple-a v Dakoti največje v Ameriki in h krati tudi na svetu. Dolgo je to zemljišče toliko, da oralo od jutra do večera preorje le eno brazdo. A ni dolgo, kar je tudi to orjaško posestvo dobilo tekmeča, ki je dosega in še precej presega. Nekteri Njujorški denarni možje so se zbrali in so si nakupili od Zedinjenih držav in od Luizianske države posestvo, ki je trikrat večje nego Dalrympleovo. Na dolgost meri 160 kilometrov, široko je 40 kilometrov; površje znaša 640.000 hektarov. Zemlja je še zdaj na več mestih neobdelana; tudi to zemljišče je bilo zapuščeno in le živina sosednjih kmetovalcev se je pasla na njem. Za pašo se ni plačevalo ničesar, dasi je dobivalo ondi hrane povprek 300.000 konj, govede in drobnice. Vodja imenovanih mož je Watkins, ki je najprej celo posestvo razdelil v posamna polja, da bi je ložje nadzoroval. Napravil je postaje po 9 do 10 kilometrov oddaljene, ktere je primerno ogradił. Plot je stal 200.000 mark. Z natančnostjo, ki jo dobro umejo denarni možje, so preiskali tla, h čemu bi bila pripravna. Spoznali so je ugodno za riž, sladkor, bombaž in pšenico. Zemlja se je preorala — seveda le s parom. Trije možje spremljajo parni stroj in v enem dnevu se preorje 10 hektarov. To je sicer precejšen napredek; pravi se, da se neizmerno s tako iznajdbo novodobne znanosti prihrani in privarčuje, a vprašajmo, kdo tu prihrani, kdo se okoristi? Gotovo drugi ne, nego bogatin, ki ima sredstva, da si pomaga s temi dragimi novimi iznajdbami. Malemu kmetu se s tem gotovo prav nič ne pomaga, pač pa mnogo škoduje, in delavcu, — ki nima družega premoženja, nego svoje roke, se tako rekoč življenje onemogoči, sotnost se mu uniči, ker se mu odvzame zaslužek, ki ga neobhodno potrebuje. Toraj 10 hektarov s tremi možmi! in koliko preorje kmet z navadnimi silami? — Z živino trije možje k večemu 2 do 3 hektare zorjejo, tedaj trikrat — petkrat manj. — V prav takem razmerji se tudi s stroji braná, žanje, seje; na celem velikanskem posestvu ni ne enega konja ali vola za delo. Le pastirji, ki 16000 glav goveje živine ondi pasejo, imajo nekaj konj za ježo. Na posestvu je vse vrejeno; prodajalnice so tukaj za delavce, mlin, celo pošta in brzjava prepazajo velikansko zemljišče. Južna-Pacifik železnica ima na posestvu dve postaji, da se pridelki hitro na vse strani razpošiljajo. Na vodah, ktere so ondi, imajo tri parne ladije, ki še 480 kilometrov na dolžino vozijo na dobiček svojih gospodarjev. — Veliki posestniki sploh gledajo, da dobó

vodovje po kakoršnem si že bođi načinu v svojo oblast. Studence in vodnjake vzlasti v krajih, kjer je malo vode, izključljivo za-se uporabljajo in s tem seveda kruto mučijo ubožne sosede. V Ameriki so v novjšem času živo prosili pomoči proti takemu nasilstvu bogatašev in — hvala Bogu — ne brez vspeha. Prepovedalo se je namreč tujezemcem in tujim delniškim družbam kupovati velika posestva, da bi se s tem vsaj nekoliko preprečila nevarnost, ki je pretila vzlasti od angleških lordov in bogatinov.

Bog daj, da bi Evropa v tem obziru se tudi kaj naučila od Amerike.

Telegrami.

Dunaj, 1. aprila. Zbornica poslancev: Kupčijski minister odgovori na interpelacijo poslanca Pickerta o poštini defraudaciji pri ravnateljski blagajnici v Pragi. Minister pjasni izneverjenje in objubi v prihodnje natančno nadzorovanje.

Dunaj, 1. aprila. Postava o preskrbovanji vojaških vdov je bila v tretjem branji sprejeta.

Budapešt, 1. aprila. Kvotna deputacija je sklenila, poslati nov nuncij do avstrijske deputacije, v katerem hoče vtemeljiti nasprotne nazore o posameznih bistvenih vprašanjih.

London, 1. aprila. „Bureau Reuter“ javlja iz Petrograda, da je bil napad na cara v parku pri Gačini. Napadovalec je častnik, ter je bil takoj prijet. Car ni ranjen, akoravno je streljal nanj iz bližine.

London, 1. aprila. „Standard“ zvé iz Kopenhagna 31. marca, da je dobil danski kralj dopoludne brzovjavo iz Petrograda o novem napadu na cara.

London, 1. aprila. Salisbury naznani v górenji zbornici, da mu ni znano, da bi Italija, Nemčija in Avstrija podpisale novo zvezno pogodbo.

Tujci.

30. marea.

Tr. Matiču: Feigel, Baller, Just, Fritsche, Passner, Zwillinger, Kober in Schwarz, trgovci, z Dunaja. — Peter Hardt, trgovec, iz Nemčije. — Jožef Goldmann, trgovec, iz Rakitnice. — D. Halm, inženir, iz Spodnje Avstrijskega. — Neumann, trgovec, iz Ogerskega.

Pri Stona: Bardtholdt, Rank, Thomas in Kaiser, trg., z Dunaja. — Matilda Langer, zasebnica, z Dunaja. — Dr. A. Longhino, kopčelski zdravnik, iz Varaždina. — Marija Dolene, trgovčeva soproga, iz Kranja. — Josip Pollak, e. k. praktikant, iz Kranja. — Svetec, e. k. b lježnik, iz Litije. — A. Mattersdorfer, potovalec, iz Reke.

Pri Bavarskem dvoru: Štefan Moditz, kupčevalec, iz Žužemberka.

Pri Južnem kolodvoru: Gabrijela Franna, zasebnica, iz Zagreba. — Anton Tancitz, e. k. poštar, iz Krške vasi. — Janez Skware, posestnik, iz Skopiča. — J. Zupan, organist, iz Kamne gorice.

Pri Avstrijskem caru: V. Levstik, e. k. šolski nadzornik, z Vrhnike. — Janez Jeglič, posestnik, iz Peče. — Janez Obersnel, posestnik, iz Divače.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.		735.17	— 1.6	sl. sever.	megla	0.00
31. 2. u. pop.		733.57	+ 8.8	sr. vzh.	del. jasno	
9. u. zveč.		733.75	+ 2.6	sl. vzh.	"	

Zjutraj megla, dopoludne jasno, popoldne oblačno in vetrovno. Srednja temperatura 3.3° C., za 3.6° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

1. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 65 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	81 " 80 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 35 "
Akcije avstr.-ogerske banke	883 " — "
Kreditne akcije	287 " 70 "
London	127 " 40 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 09 1/2 "
Ces. cekini	5 " 97 "
Nemške marke	62 " 52 1/2 "

Išče se

pošten, zanesljiv, v

gostilniški stroki izveden mož,

kteri bi hotel prevzeti krčmo v Cérkntci „pri pošti“, v koji je nastanjena Cérkniška čitalnica, kamor domačini in tujei navadno radi zahajajo.

Več o tem poizvé se pri g. Josipu Milave-u v Cérkntci pismeno ali osobno. (2)

Iz dr. Gregorič-eve zapuščine v Ptuj prodajam

200 četrтинjakov dobrega štirskega vina,

letine od 1869. naprej. (1)

Naročila pri

Antonu Gregorič-u v Ptuj.

KATOLISKA TISKARNA

Knjig, brošuric, prošpektov, časopisov, vabil, voznih listov, mrtvaških listov, obiskovalnic.

VALVAZORJEV TRG

duhovščini, pisateljem in vrstno izveševanju tiska

Diplom, cenikov, imenikov, računov, kovert s firmo, pobotnic, tabel za urade, pravil.

Spovednih, birmskih in izpraševanskih listkov, molitvenih knjig, litani, župnijskih obrazcev

VALVAZORJEV TRG

Dekretov, plakatov, vstopnic, sporedov, letnih poročil in družnih tiskovin v raznih barvah.

p. n. občinstvu za vsako-priporočila se prečastiti

LJUBLJANI